

Капушевска Б.

УПОТРЕБА НА ДЕНТИН ПРОТЕКТОР ВО СТОМАТОЛОШКАТА ПРОТЕТИКА

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ - Скопје: Клиника за фиксна стоматолошка протетика

Неопходноста од употребата на хемискиот метод за заштита на препарираното забно трупче е основна идеја за клиничко испитување на степенот на осетливоста на препарирани и импрегнирани заби. Во испитувањето се користи дентин протектор и плацебо за импрегнација, а за мерење на степенот на осетливоста батериски апарат за мерење на виталитетот. Резултатите укажуваат дека и по само една импрегнација со дентин протектор има намалување на степенот на осетливоста на испитуваните заби, а со тоа и намалување на болката кај пациентот.

Клучни зборови: забен мост; стоматолошка протетика; дентални материјали; дентин

По истражувањето на забот за изработка на вештачка забна коронка, сензитивниот забен дентин треба да биде згрижен и да се лекува.

Според испитувањата на Vujošević и сор. (1) вкупниот волумен на отворените пори на дентинот е релативно голем, со што е зголемена и можноста за термичка, тактилна и осмотска осетливост. Од овие причини се поставуваа прашањето за секојдневна заштита на препарираното забно трупче, односно на сензитивниот дентин.

Хемиската заштита се изведува со различни пасти, солуции или готови фабрички препарати, а се одликува со брзина, едноставност и ефикасност во изведувањето.

Намалувањето на забната сензитивност со експерименталните соединенија по пат на различни методи е испитувано од многу автори, меѓу кои Gray (2), Green (3), Johanson (5) Tarbet (8) и др.

Дентин протекторот е готов фабрички препарат, производ на Lek од Ljubljana, а по хемискиот состав е еднокомпонентна полиуретанска течност. Во трговијата се сретнува пакуван во шишенца од 1,5 ml.

Дентин протекторот во стоматолошката протетика се употребува при секојдневната хемиска заштита на препариран заб, кој е во фаза на изработка на вештачка забна коронка, и тоа поради неговите својства: (1) не е токсичен; (2) хидрофобен е; (3) не се раствора во вода и киселини; (4) се врзува за дентинот (4).

Цел на трудот е да се прикаже ефектот од употребата на дентин протекторот и плацебо врз препариран заб преку клинички метод мерење на степенот на субјективната осетливост.

Материјал и метод

Во испитувањето учествуваа 30 пациенти со индикации за изработка на вештачка забна коронка. Мерењето на степенот на субјективната осетливост е вршено со "испитувач на забната пулпа П-1" (рачен батериски апарат за виталитет). Начинот на мерење беше прифатен од сите пациенти што влегоа во испитувањето, а нивните одговори се субјективни за секој поединечно. Првото мерење беше вршено пред препарацијата врз интактен заб, по вообичаениот метод за мерење. Второто мерење се вршеше веднаш по препарацијата, директно на дентиското забно трупче. Трето мерење беше по импрегнацијата на забното трупче со плацебо (дестилирана вода). Четврто мерење се вршеше по импрегнацијата со дентин протектор, веднаш по препарацијата. Петтото мерење беше извршено по 24 часа од првата импрегнација со дентин протектор.

Резултати и дискусија

Добиените резултати се прикажани во табелите бр. 1 и бр. 2

СТОМАТОЛОШКА ПРОТЕТИКА

ТАБЕЛА 1. ИСПИТУВАНИ ЗАБИ ВО ФРОНТАЛНАТА РЕГИЈА

О	А	Б	В	Г	Д
11	2,2	1,9	1,7	2,2	2,5
22	1,9	1,5	1,3	2,4	2,8
33	2,2	1,5	1,2	3,0	3,5
31	1,9	1,5	1,5	2,2	2,4
42	1,8	1,3	1,3	2,5	2,7
43	2,1	1,8	1,8	2,1	2,5
33	3,1	1,9	1,9	3,1	3,4
21	2,4	1,7	1,5	3,4	3,5
22	2,3	1,8	1,8	2,2	2,4
23	2,8	1,9	1,4	2,9	2,9
32	3,4	2,2	2,2	3,5	3,8
41	2,1	1,3	1,1	2,2	2,5
11	2,1	1,9	1,7	2,4	2,4
21	3,0	1,8	1,4	3,0	3,5
22	3,0	1,9	1,3	3,0	3,5

ТАБЕЛА 2. ИСПИТУВАНИ ЗАБИ ВО БОЧНА РЕГИЈА

О	А	Б	В	Г	Д
14	3,5	2,1	1,9	2,1	2,5
26	3,7	2,9	2,9	3,0	3,0
34	4,1	3,0	3,0	3,3	3,3
27	3,9	2,1	1,9	3,5	4,0
15	2,4	2,0	1,5	3,5	3,5
24	3,5	2,2	2,2	3,0	3,5
25	4,4	2,9	2,9	3,8	4,0
37	4,1	2,9	1,5	3,9	4,0
47	5,5	2,5	1,5	4,0	4,5
44	4,4	3,5	3,5	4,5	4,5
16	6,1	4,5	3,5	4,5	5,0
36	3,9	2,5	1,5	4,0	5,1
35	3,8	2,5	1,3	3,5	3,5
17	4,8	3,5	1,4	3,8	4,0
45	3,8	3,1	1,5	4,0	4,5

Легенда на таб.бр.1.и бр.2

- О - испитувани заби
- А - степен на осетливост на испитуваниот заб
- Б - степен на осетливост на дентинското забно трупче
- В - степен на осетливост по импрегнацијата со плацебо
- Г - степен на осетливост по импрегнацијата со дентин протектор, веднаш по препаратацијата
- Д - степен на осетливост по импрегнацијата со дентин протектор по 24 часа од првата импрегнација.

Од субјективните одговори на пациентите можеме да заклучиме дека хиперсензитивноста на дентинското забно трупче е индивидуална карактеристика и варијабилна компонента добиена од субјективниот одговор на пациентот (6). Од табелите бр. 1 и бр. 2 може да се заклучи дека степенот на осетливост кај сите испитувани заби по препарацијата, кога дентинското трупче е незгрижено, е зголемен за 100%. По импрегнацијата со плацебо најдени се интересни резултати. Во табела бр. 1, кај 6 (40%) од испитуваните заби вредноста на испитуваниот степен е ист како кај незгриженото дентинско трупче, а кај 9 (60%) е поголем. Зголемениот степен се објаснува со тоа што дестилираната вода не само што не го заштитува забното трупче, туку дејствува како надрознување кое индуцира болка (7). Тоа може да се види и во табела бр. 2. Кај 5 (33,33%) од испитуваните заби степенот на осетливост е ист со претходно измерениот, а кај 10 заби (66,67%) степенот е зголемен бидејќи плацебото не е средство за импрегнација туку, напротив, може да претставува надрознување кое кај пациентот се манифестира со болка, а во нашето испитување со зголемен степен на субјективна осетливост.

Следното мерење на испитуваниот степен беше по првата импрегнација на забното трупче со дентин протектор. Во табела бр. 1 може да се види дека кај сите 15 (100%) испитувани заби е намален степенот на осетливост, а во табела бр. 2 кај 14 (93,33%) испитувани заби тој е намален, а само кај еден заб (6,67%) е ист како кај незгриженото забно трупче. Овие вредности наполно се согласуваат со показателите од литературата кои велат дека аплицираните средства за импрегнација се еден вид завој на моменталната повреда (5, 6, 7). Тоа важи и за нашето средство за импрегнација дентин протектор, кој, нанесен на забното трупче, претставува еден вид атхезив за дентинот, и на тој начин негов заштитник (4). Втората импрегнација покажува дека кај 7 од вкупно испитуваните 30 заби (23,33%) (во табела бр.1 и 2) имаат ист степен на осетливост како по првата импрегнација. Ова се објаснува со фактот што кај овие пациенти, веројатно, дошло до промивање на моментално нанесениот дентин протектор, а кај 23 заби (76,67%) новата количина на дентин протектор го збогатила постојниот завој околу дентинското забно трупче. Кај овие испитувани заби клиничкиот степен на осетливост е намален.

Од испитувањето може да заклучиме дека ќе треба да се отстапи од хемискиот метод на заштита на препарираното забно трупче. Фабричкиот препарат дентин протектор ги задоволува бараните својства на средство за импрегнација, бидејќи може да се препорача како

средство кое може да послужи за заштита и само по една импрегнација.

Summary

THE USAGE OF DENTIN PROTECTOR IN PROSTHETIC DENTISTRY

Kapuševska B.

The necessity of the usage of the chemical method for protection of the prepared dentine surface is the basic idea for the clinical investigation of the degree of the prepared and protected dentin. The dentine protector and the impregnation placebo are used for the investigation, while for the measurement of the degree of sensitivity is used the battery unit for measurement of the vitality. The results show that after only one impregnation with dentine protector, there is a reduction of the degree of sensitivity of the examined dentin, and within this, the reduction of pain

Key words: denture partial, fixed; dental materials; prosthodontics; dentin

Литература

1. VUJOŠEVIĆ Lj, OBRADOVIĆ-DURIČIĆ K. Poroznost tvrdih zubnih tkiva, Stomatol GI Srb1989; 2:95-100
2. GRAY J et al. Electron microscopic observations of the differences in the effect of stannous fluoride and sodium fluoride. J Dent Res 1968; 37:638-41.
3. GREEN BZ et al. Calcium hydroxide and potassium nitrate as disinfecting agents of hypersensitive root surfaces. J Periodontol 1977; 48:677-9.
4. ИНФОРМАТИВЕН МАТЕРИЈАЛ (проспект) Dentin protektor, Lek, Ljubljana
5. JOHNSON RN et al. The effectiveness of electro-ionising toothbrush in the control of dentine hypersensitivity. J Periodontol 1982; 53: 353-5.
6. КАПУШЕВСКА Б. Анализа на степенот на осетливост кај препариран и импрегниран заб за вештачка коронка во зависност од количеството на флуор. (магистерски труд). stomatološki факултет, Скопје 1990.
7. McBRIDE MA, FOVLER ZW. The effectiveness of sodium fluoride iontophoresis patiend into sensitive teeth Dental research. Quintessence Int 1991; 22(8):637-40.
8. TARBET WJ. Clinical evaluation of a new treatment for dental hypersensitivity. J Periodontol 1980; 51:535-61.